

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XXXI. De regularibus & transeuntibus ad religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

unt ad imaginem depictam v.g. in pariete domus privatæ alicujus personæ, vel quæ sunt sacerdoti in Ecclesiâ parochiæ aliæ celebranti, non ad capellanum loci illius, aut in ara celebrantem, sed ad parochum, intra cujus parochiæ fines hæ oblationes fiunt, pertinent, nisi ex intentione offerentium aliud præsumi debe-

at, quorum voluntati sine dubio satisfieri debet, aut recepta in taliloco consuetudo aliud jubeat, prout circa Neomytis factas oblationes statuitur, quæ non ad parochum, etiam si in Ecclesia parochiali primitias ille celebret, sed ad Neomytam pertinent.

••(o)••

TITVLVS XXXI.

DE REGVLARIBVS ET TRANSEVTIBVS AD RELIGIONEM.

SECTIO I.

De essentia status religiosi in communi, ejusque proprietatibus, & institutione.

S. I.

Quid sit status religiosus, & quam requirantur ad substantiam veram ac propria religionis?

Status religiosus definitur potest, quod sit stabilis in communi vivendi modus fidelium, ad Christianam charitatis, perfectionem tendentium, editis tribus substantialibus votis, perpetua castitatis, paupertatis, & obedientiæ, ab Ecclesia approbatus. Requiritur ergo ad substantiam veram religionis (prout hic de ea sermo est) quatuor conditiones. Primò ut serventur in tali statu, tria consilia Evangelica, paupertatis, perpetuæ castitatis & obedientiæ (per quæ consilia remouentur, quæ vel maximè perfectioni obstant) non quidem quasi paupertas religiosa debeat omnino incapacem dominij facere

Compend, Pirhing,

religiosum, quod falsum esse, clarè patet, ex religiosi scholasticis Societatis Jesu, qui verè religiosi sunt, dominij tamen, & retinendi, & acquirendi capaces sunt, prout negari non potest, post bullam Gregorij 13. Ascendente Domino; sed quòd priuè omni usu, & dispositione rerum pretio æstimabilem, sine licentiâ superioris, & ut hoc volente abdicare se omni etiam dominio parati sint. Secundò ut tria consilia illa Evangelica voto perpetuam obligationem continentem firmentur; status enim quandam immobilitatem, & perpetuitatem dicit, non quidem absolutam, ex parte utriusque, statum incipientis, & illius communis, quæ talem admittit, cujus rei iterum clara paxis habetur, ex religiosi Societatis Jesu, non professis, ex bullis Pontificum, institutum Societatis confirmantibus, sed ex parte illius saltem, qui statum talem arripit. Tertio ut hæc tria vota emittantur in religione, quæ per Sedem Apostolicam, non tantum in vim pii modi vivendi, sed in

Ccc c

vim

viam religionis veræ approbata fuit, ad cavendas multas fraudes, & suspecta conventicula &c. & quartò denique, ut emittens vota religionis constituatur sub alicujus superioris Ecclesiastici jurisdictione, & potestate, qui possit religiosos subditos suos corrigere, ad servandam regulam, & regularem disciplinam cogere, potestatem clavium in eos exercere &c.

§. II.

An vota solemnia sint de essentia status Religiosi?

R Espondetur negativè, cum ad propriè dictum & verè religiosum constituendum aliquem sufficiant vota simplicia, prout post Bullam Gregorij XIII. *Ascendente Domino*; nemini licet dubitare, ubi Pontifex motu proprio, & auctoritate Apostolica definit, eos, qui in Societate Jesu tria substantialia vota, quamvis simplicia illa sint, emiserunt, verè ac propriè religiosos esse, non secus atque quorumvis aliorum ordinum professos, spectatâ naturâ & essentiâ status religiosi; tum quòd per simplicia vota talia fiat vera sui traditio; quâ se vovens subjicit potestati regularis sui superioris, & hic traditionem hanc ex facultate Sedis Apostolicæ, acceptet; tum quòd ex parte voventis status talis sit immutabilis; tum quòd per vota etiam simplicia ad opera perfectionis obligari quis possit: quamvis enim jura sæpius asserant, per professionem, quæ non habetur, nisi per vota solemnia, fieri religiosum aliquem, hoc tamen intelligi tantùm debet, jus commune Decretalium spectan-

do, ubi Ecclesia nullam religionem acceptabat, nisi solemniter illius religio essent professi. Sicuti autem votivitas ex Ecclesiastica constitutione habetur, & introducta est (naturam voti v. g. spectando, tam ligatur vovens per simplex votum, quam per solemne, & major perfectio votivolemnis, à voto simplici, in accidentantùm aliqua perfectione, quam votivolemnis ab Ecclesia habet, consistit duabus potissimum qualitatibus consistens, in vinculo scilicet perpetuo irrevocabili inter voventem, qui se irrevocabiliter Deo tradit, & in religionem, quæ ipsum perpetuo & irrevocabiliter recipit: & 2. quòd per vota solemnia vovens similia reddatur ad quosdam effectus mortales, ad dominium v. g. rerum temporalium accipiendum, & retinendum; ad contrahendum matrimonium &c. ita quod etiam hodie decernere Pontifex, quorum quorumcunque religiosorum tantùm simplicia essent, cum votivolemnitas ex sola Ecclesiæ confirmatione habeatur, quam mutare potest Pontifex. Neque tamen per ea vota simplicia, quibus v. g. in sæculo manens obligatur quis ad obediendum v. g. suo constituto ad perpetuam castitatem, & perpetuam &c. fit aliquis religiosus, quia per illa vota non subjicit se taliter vovens rituali jurisdictioni, ab Ecclesia constituta, sed manet Laicus, prout antea vota fuerat.

§. III.

*Utrum status religiosus fuerit in-
finitus jure divino, non verò solum jure
positivo & Ecclesiastico, & de diver-
sitate ordinum religiosorum.*

Spectetur status religiosus secundum
se, & quoad substantiam suam, ab
ipso Christo in nova lege institutus fuit,
ad consilia Evangelica excitante, ut ad eò
rectè dicatur jure positivi divini con-
sulentis, non autem præcipientis: si
verò consideretur, quoad peculiarem &
determinatum modum vivendi, sive
regulam, ex institutione Ecclesiæ varias
religiones approbantis habetur: & hinc,
quamvis in illis, quæ ad essentiam status
religiosi spectant, omnes conveniant,
quoad vota scilicet secundum consilia
Evangelica emissa, differunt tamen inter
se quoad fines peculiares, juxta cujusvis
religiosi instituti formam, & quoad me-
dia, quæ quilibet religio peculiariter sape
habet, ad perfectionem deducendi; ita
ut aliæ sint contemplativæ, quarum prin-
cipalis finis est contemplatio; aliæ acti-
væ, quæ attendunt ad vitam activam
principaliter, sive ad opera misericordiæ,
tam spiritualia, quam corporalia exercen-
da; aliæ sint mixtæ, quæ principaliter
tam ad contemplationem, quam ad
actionem ordinantur; aliæ sint Cle-
ricales, quæ ex instituto suo ad ministe-
ria Clericis propria ordinantur; aliæ sint
Monachales, quæ magis ex instituto
suo ad vitam solitariam, aut ministeria
alia, quæ Clericis propria non sunt,
ordinantur; aliæ sint mendicantes, quæ
ex instituto suo, & juxta paupertatem
sue regali, nulla possident bona im-

mobilia, quamvis hodie ex concessione
Ecclesiæ ea in communi possideant; aliæ
non mendicantes, quarum paupertas
bona immobilia ex instituto etiam suo in
communi possidenda admittit; aliæ de-
nique sint militares, quæ tribus votis
substantialibus editis per se primò, & ex
vi proprii instituti ordinantur ad militan-
dum pro religionis Catholicæ defensionem
&c.

SECTIO II.

De ingressu religionis &
novitiatu.

§. I.

*Qua ætas in ingrediente religio-
nem, seu novitiatum requiratur, &
in quo loco necessario debeat novitiatus
sive probatio fieri, & an etiam sus-
cepto habitus regulari?*

DE jure quidem antiquo ingredi po-
tuit novitiatum masculus post ex-
pletum decimum tertium ætatis annum,
& fœmella post undecimum annum æ-
tatis; jure tamen noviore, & hodierno
ad verum, & legitimum novitiatum in-
choandum, requiritur pubertas comple-
ta, in masculo scilicet, ut compleverit
annum decimum quartum, in fœmella,
ut impleverit annum duodecimum (quia
in hac ætate sufficiens discretio, & vires
ad esse censentur ad ordinem probandum
&c.) nisi ex peculiari etiam statuto or-
dinis major ætas, ad inchoandum ve-
rum novitiatum requiratur, sicuti in So-
cietate requiritur, ut impleverit ingre-
diens novitiatum annum decimum quin-
timum

tum ætatis: & quamvis ob Tridentini constitutionem professio in nullo ordine fieri possit ante decimum sextum ætatis annum, quia tamen necesse non est, ut immediatè subsequatur professio novitiatum, poterit priùs novitiatus tempore impleto, post aliquod tandem tempus, subungi professio. Debet autem annus novitiatus seu probationis regulariter peragi in domicilio religionis, non extra, uti colligitur *ex c. 1. b. 2. in 6.* (quò melius possit novitius religionis asperitatem experiri, & vicissim mores, & naturam novitij melius experiri possit religio) nisi cum licentia sui superioris per majorem annui novitiatus partem extra monasterium versetur novitius, quia in tali casu, eò ipsò quòd sub obedientia sui prælati vivat, censetur in probatione sufficienter esse, paratus ire & redire, quandocunque prælatus vocaverit. Et quamvis multorum sententia ad valorem novitiatus requiratur, ut annus probationis suscepto habitu regulari peragatur (quia etiam habitus gestatio suam habet ad experientiam requisitam austeritatem) probabilius tamen est, quòd absolutè ad valorem novitiatus non requiratur habitus regularis susceptio, aut gestatio, prout probari posse videtur *ex can. multos; 23. distinct. 54.* cum hæc talia ex Prælatorum, aut statutorum peculiaribus ordinationibus dependant; servanda tamen est communissima consuetudo, quæ vult suscipi habitum, ad novitiatum peragendum, nisi peculiares rationes peculiariora jubeant.

§. II.

Virum necessarium sit, ut professio precedat annui probationis, & quomodo sit computandus?

Varia circa tempus novitiatus sunt antiqua jura, & quædam ad Apostolicam 16. b. 1. unus annus ordinariè probationi impendendus scriptus fuerit, patet tamen ex hoc, c. quòd ex utriusque partis contentis recipiendorum scilicet, quam respectum, potuerit tempus hoc abbreviari, & non tantum validè, sed etiam licitè si causa justa subit, professio ante finitum probationis annum, tamen, ut posterioribus temporibus prohibuitur fuerit Prædicatoribus, & Minoribus ad professionem aliquam mitti, nondum finito novitiatus annu prout decernitur *in c. Non solum in 6.* hodie tamen, his omnibus observari debet, quod *Trident. sess. 25. de regularibus cap. 1.* ubi universim decernitur, ut in religione, sive virorum, sive feminarum illa sit (exceptis ordinibus malitiam ante exactum novitiatus annum ad professionem ullus admittatur, nisi ut solum illicita, sed etiam invalida sit) sit professio, ante exactum annum facta; & nec una dies, aut horæ integritatem, & anni completio deesse debeat; neque enim his casibus ubi stricta interpretatio faciendæ est, cavendum omne præjudicium dicitur, ta habetur pro completa, & consequenter, qui à prandio v.g. novitiatum ingressus est, non potest postea

manè illius diei professionem facere, sed expectare debet ad tempus pomeridianum, &c. prout ex verbis Tridentini loco citato, colligitur. Habent tamen Moniales S. Dominici à B. Pio V. concessam sibi gratiam, quòd earum novitiæ post expletum decimum sextum ætatis annum, si in mortis articulo constitutæ videantur, profiteri possint, etiamsi annum novitiatus nondum absolverint, quæ gratia ad omnes etiam religiosos ordines extendenda est, qui cum dictis Monialibus in privilegiis communicant.

§. III.

Virum annus probationis necessario debeat esse continuus sine interruptione, & an, si quis post finitum novitium religionem deserat, sed postea ad eam redeat, iterum probari debeat?

AD legitimum novitium, & validam subsequentem professionem, requiritur necessaridò annus probationis prævius continuus, ita ut nullam notabilem interruptionem patiatur, si fiat animo deserendi religionem; quo in casu, si interruptio longior fuerit, ex omnium sententia iterum inchoari debet annus probationis (cùm per talem interruptionem non tantùm status mutatus videatur, sed asperitates ordinis, quas majores secum trahit continuatio, non satis expertus sit novitius, nec religio novitii talis perseverantiam satis probare possit) si verò modica tantùm illa fuerit, ad paucos scilicet dies, & novitius mox redierit, quam vis etiam in hoc casu consultius sit, ad Novitii constantiam explorandam, inchoare iterum novitium, potest tamen variis circumstantiis

perpensis, in tali casu, non censerì moraliter interruptus novitatus, cùm modica talis absentia, quasi nulla, computari debeat.

Quòd si tamen post expletum annum probationis, ad seculum v. g. ante factam professionem rediret novitius, & postmodum pœnitentiã ductus adiret iterum ad eandem religionem, probabile est, quòd sine nova probatione, & novitiatu ad professionem admitti posset, nisi res notabiliter ex parte alterutra mutata fuissent, *Gloss. in c. Eum qui 31. V. certus. De regulis juris in 6.* cùm enim jura non requirant immediatè subjungì professionem novitiati, per continuum autem annum expertus hic novitius sit religionem, & religio etiam per annum illius notitiam habuerit, non videtur novus annus probationis requirendus, nisi ex parte alterutra religionis scilicet, vel talis redeuntis, notabilis mutatio facta fuisset: & propter hanc causam sæpius consultum erit, ad probandam constantiam talis mutabilis Novitii, Novitium integrum de novo inchoare; quod semper necessarium erit, si ad aliam diversi ordinis regulam, aut religionem, sive strictior, sive laxior, hæc habeatur, transierit religiosus, quo in casu semper ordinis illius per annum probatio præmitti debet, antequam fiat ordinis illius professio, cùm probatus pro uno ordine, non eo ipso probatus habeatur pro alio ordine.

Non requiritur tamen necessaridò præmittendus iterum novitatus, si ex aliquo defectu ætatis v. g. aut alterius inhabilitatis personæ, irrita fuit professio, aut si injustè

Injustè ejectus per Superiorem, ad quem appellaverat, fuit restitutus; aut si sanz mentis ad probationem admissus, currente tamen postmodum anno novitiatus, in furorem, vel amentiam incidit, ita ut, si hæc ultra dies octo, vel decem non duret, nihil interruptatur novitiatus, neque tempus illud post exactum annum supplendum sit (cùm modicum tale pro nihilo reputetur) suppleri tamen debeat tempus furoris, aut insanie, si diutius per duos v.g. menses duret, cùm in tali casu non quidem omninò cesset novitiatus, sicuti cessat mutata voluntate, dormiat tamen quasi, & suspendatur, ita ut suppleri debeat.

§. IV.

An, & quâ ratione impuberes ingredi possint religionem, & in illam recipi, vel à parentibus offerri?

POssunt tam pueri, quàm puellæ religionem ingredi, & habitum regularum assumere, etiam ante annos pubertatis expletos; & infantes etiam, cum consensu tamen parentum (ut à mundi vanitate abstracti, regulari vitæ assuescant) non tamen verè & propriè novitiatum agere, aut in anno probationis censebuntur, ante annos pubertatis expletos, cùm ante hos annos, discretionem sufficientem habere non censeantur ad religionis experientiam, ac austeritates, præsertim circa votum castitatis.

Quin imò parentes possunt liberos suos impuberes offerre religioni, non tantùm, ut sub regulari disciplina vivant, ac educantur, sed ut suo tempore probationis annum inchoare, ac in religio-

ne tali profiteri, si placeat, possint. Ejectus autem hujus oblationis, aut ingressus impuberis est, quòd parente, si vel in talem filii, aut filie impuberis ingressum, expressè vel tacitè, iuxta numerum non revocando, consenserunt, postea voluntatem suam non possunt revocare, sicuti revocare possunt eos, in quorum ingressum non consenserunt. Si quis 2. h. t. neque possunt taliter oblato, aut ingressi, ante pubertatis annos ad sæculum redire: prout dicitur in can. 2. caus. 20. q. 2. Vide præter hæc rari usûs materia apud Aul. Mea loco citato.

§. V.

De libertate ingrediendi religionem, & egrediendi, quam habent novitii.

QUòd possint liberi, inchoatam etiam, & invitis parentibus, religionem absolurè ingredi, certissimè patet. Cùm virum 12. h. t. de ratiocapitalis probat, quæ cuilibet, sicuti ad matrimonium carnale liberum arbitrium relinquit, ita etiam ad matrimonium spirituale religionis professionis; quæ hæc ipsa ratio naturalis satis dicitur deceat, honestum, decens, & rationi conveniens esse, ad hoc tam arduum mutandi statûs negotium, parentes etiam de hoc edocuisse saltem, si coactio eorum haberi non possit.

Egredi autem intra annum probationis ex novitiatu, & ad sæculum redire, liberè possunt novitij, ita ut à religione egrediendi facultatem petere teneantur, nec ad ullas expensas solvendas obligentur.

ur, quas in illis alendis fecit monasterium, prout etiam habetur in *c. Statutus 23. h. 1. Et in c. 2. eodem in 6.* nisi voti religione ad permanendum etiam, & profitendam se obligavisset novitius, (quod illa fortassis jura antiqua volunt, quæ non concedunt liberam ad sæculum redeundi licentiam illis novitiis, qui omnino firmiter, & serid mutare vitam stauerunt, dum novitiatum ingressi sunt, sed volunt hos ad aliam religionem transire debere. si in ea, quam modò probant, permanere nolint) vel per pactum se obligassent, in ipso ingressu, ad solvendas expensas religioni, in sui sustentationem, tempore probationis factas, quale pactum, non obstante Trident. hodie etiam fieri potest.

§. VI.

De obligationibus, juribus, & privilegiis novitiorum.

Novitii, quamvis deceat eos religio- se disciplinæ subesse, dum in religione permanent, absolute tamen per se, & directè sub culpa non obligantur ad regularum, & præceptorum superioris observationes, ut sic enim libertati eorum consulitur, quæ per professionem primùm ad hanc regulam ligatur, & simul etiam confusioni, ac perturbationi regularis disciplinæ, & novitiorum experientiz: ob quam causam etiam Superiores regulares illis leges ferre possunt, statui ordinum convenientes, ad quas, saltem sub pœna, obligentur, dum in religione permanent, ita ut, sicuti Clerici sæculares suorum Episcoporum jurisdictioni in foro externo subsunt, subsint etiam suorum Prælatorum regularium

jurisdictioni spiritali in ordine ad punitionem, & censuras novitii, non quidem vi voti, quo nondum obligantur, sed vi jurisdictionis Ecclesiasticæ.

Jus autem, quod habent novitii ad beneficia vel in beneficiis priùs obtentis, non vacat per ingressum in novitiatum, ita ut alteri beneficia talia conferri possint, sed retineri possunt, usque ad professionem, quamvis novitiatum etiam ultra annum prolongaretur, ex justa causa, aut ordinis statuto, &c. prout statuit Bonifacius VIII. in *c. Beneficium 4. h. 1. in 6.* ut ne scilicet libertas egrediendi ex novitiatu tali novitio adimatur, si post egressum talem ad beneficium suum, alteri jam valdè collatum, redire non posset; & sic vel in religione manere cogeret, vel non haberet congruam suam sustentationem, amisso jam beneficio, si egrederetur; nisi intra tempus novitiatùs renuntiationis talium beneficiorum, juxta formam à Trident. præscriptam, de qua paulò post, facta fuisset. Deberet tamen ex fructibus beneficii talis pro Vicario, qui beneficio inservit, congrua portio per Episcopum, seu ordinarium, assignari, aliis fructibus novitio reservatis, ut vel illi egresso iterum restituantur, vel monasterio successione capaci cedant, si in eo proficere talis novitius.

Ad privilegia denique quod attinet, certum est, quod gaudeant novitii non tantùm fori, & canonis privilegio, tanquam personæ Ecclesiasticæ, sed quod uti etiam possint aliis ordinum illorum, quorum novitii sunt, privilegiis, nisi peculiare aliquas exceptiones habeant peculiaria ordinis statuta, aut consuetudo;

quam-

quamvis enim propriè religiosi non sint, sunt tamen pars aliqua specialiter privilegiatæ communitatis, & sicuti non potest sine justa causa novitium à se dimittere religio, ita nec potest sine justa causa eum privare favoribus; & privilegijs ordini tali communiter concessis.

§. VII.

De dispositionibus seu renuntiacionibus bonorum, qua ante professionem à novitijs fieri solent.

Quod possint, & debeant novitij, antequam professionem religiosam emittant, de rebus, & bonis suis temporalibus, quæ in sæculo habebant, disponere, ac illis renuntiare, & irrevocabiliter abdicare se, vel si non disposerint aliter, transeant eam monasterium, si tamen hoc successione hæreditariæ capax sit, aut ad hæredes ab intestato, casu quo monasterium successione capax non est, certum est, & natura professionis exigit, quando autem & quomodo hæc renuntiatio faciendâ sit, non tam ex jure antiquo peti debet, quam ex decreto Tridentini Sess. 25. de regularibus cap. 16. ubi sic statuitur: *nulla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta (id est ante completum probationis annum) etiam cum juramento, vel in favorem cujuscunque causæ pia valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus vicarij fiat, intra duos menses proximos, ante professionem, ac non aliàs, intelligatur effectum suum sortiri, nisi secutâ professione; aliter verò facta, etiam si cum hujus favoris expressa renun-*

tiacione, etiam jurata, si irrita, & nullus effectus. Ad cujus decreti meliorem intelligentiam

Notandum 1. nomine renuntiacionis in hoc decreto prohibet, & irrita, venire eas donationes, aut renuntiaciones, quæ quidem factæ sunt ante ingressum in religionem, non tamen in ingressu, sed factæ sunt ab eo, qui tempore nec animum habuit ingrediendi in religionem, nec præsumi potestas animo factas fuisse, qualis animus tunc præsumeretur, si factæ donationes fuissent in notabili quantitate, nec enim in illis casibus libertas taliter donantis ad egrediendum ex religione, postmodum eam ingrediens, impeditur.

Notandum 2. comprehenduntur probabiliter eos donationes, quæ factæ ab ingressuris religionem, ante ingressum quidem, & assumptum habitum regularem, dum adhuc in sæculo exant, propter ingressum tamen paulò publicaturum, sive hic causa principalis, & finalis donandi fuerit, ita ut professione secutâ hæc donata repeti possint, si ingressus hic causa impulsiva fuerit donationis, cum enim verba Concilij universalis, irritantia donationes hujusmodi factas, si fuerint à novitijs, ut ne tollatur illi ad egrediendum libertas, consequenter etiam rectè extendi posse videntur, ad omnes donationes intuitu ingressus in religionem factas, & ingressum impediennes: hæc tamen assertio tam certa non est, ut non potest eam negent, qui sub rigida restrictione Concilij, & juris antiqui correctio-

hendi, sed validas fore, prout pluribus etiam colligunt Authores ex contextu verborum Concilij Trident: de ingressis loquentis, non de ingressuris.

Notandum 3. nullas esse, & irritas eas renuntiationes, quæ fiunt à novitio, quamvis hic 16. annum jam egressus sit, si fiant ante duos proximos menses professionem præcedentes; vel si fiant intra duos quidem hos menses, sine licentia tamen, Episcopi, vel ejus Vicarij, etiam si fierent sub expressa conditione, quod professione non secuta valituræ non essent, tum quod verba Tridentini absolute loquantur: tum quod tali egressuro ex novitiatu saltem his timenda foret cum illis, in quorum favorem facta fuit talis renuntiatio, & consequenter tam expeditam libertatem egrediendi non haberet, cui per suum decretum cavere voluit Tridentinum.

Notandum 4. non comprehendi hoc decreto Concilij, candidatos, & novitios Societatis JESU, qui bonorum suorum renuntiationes facere debent, juxta societatis dictæ constitutiones, quando superior jusserit, prout expressis verbis etiam ab hac sua decisione excipit Societatem dictam Tridentinum.

Notandum 5. intelligi quidem in decreto Concilij, nomine renuntiationis, etiam donationes inter vivos, quod etiam hæc scilicet irritæ, & nullæ sint, si tempore non debito, & sine forma præscripta fiant, quia finis hujus decreti in talibus etiam donationibus locum habet, non tamen prohiberi, & irritari per hoc decretum, eas etiam donationes, quæ fiunt religioni tali, in qua versatur novitius, pro victu & vestitu illius; vel si

Compend. Pirrhings.

modica tantum donatio personis etiam laicis fiat, spectando facultates novitij, vel si per modum elemosinæ donetur aliquid monasterio, modò non in notabili quantitate, vel si ex proprijs bonis aliquid, etiam in magna quantitate monasterio v. g. in quo novitius probatur, largiantur parentes, aut consanguinei novitij &c. cum his talibus donationibus, vel nihil, vel parùm impediatur libertas novitij ad egrediendum.

Notandum 6. sub nomine renuntiationis in hoc decreto prohibite novitij, & irritæ, comprehendi etiam donationem mutui, si quid scilicet ex bonis novitij tribuatur monasterio, in quo probatur, sub nomine, & titulo mutui (cum tale mutuum vel virtualem donationem contineat, vel saltem difficilem recuperationem) & omnes alios contractus merè lucrativos, non tamen omnes onerosos, cum enim in his contractibus tantum recipiatur, quantum datur, non tamen in illis, consequenter non prohibent libertatem egrediendi contractus onerosi, si cuti prohibent, qui parti, cum qua contrahitur, sunt merè lucrativi.

Notandum 7. in quibusdam religionibus usum non esse petendæ ab Episcopo, aut ejus Vicario licentiæ ad disponendum, consuetudine scilicet contrariâ praxi Tridentini decreti, quoad hanc partem, abrogante: neque necessarium esse, ut fiat talis dispositio duobus mensibus ante professionem, sed satisfieri decreto Tridentini, si fiat intra duos menses professionem proximè præcedentes.

Notandum denique 8. renuntiationem talem à novitio semel legitime, &c. D d d d juxta

juxta præscriptum Tridentini factam irrevocabilem quidem esse, validam tamen non fore, si professio, & quidem valida, non sequatur, & consequenter si moriatur talis novitius ante professionem; vel si professionem quidem faciat, hæc tamen ob defectum aliquem invalida sit, vel si factâ quidem legitime renuntiatione, ante professionem tamen ad sæculum ex religione egrediatur, nulla erit facta renuntiatione, sed bona taliter renuntiata, vel ad novitium egredientem redibunt, vel ad hæredes ab intestato in casu mortui ante professionem validam novitij pervenient: expressè enim Tridentinum ad validam talem renuntiationem requirit, professionem esse secutam, ut libertati novitij, quam habet ad egrediendum, usque dum fecit professionem, sit semper consultum (neque tamen sua probabilitas illi etiam sententiæ negari potest, quæ vult validam fore renuntiationem, si post eam legitime factam, ante professionem talem enisiam moriatur novitius, cum in tali casu libertati novitij nihil adimatur, sed potius animæ illius bono, per piam talem dispositionem factam, consulatur. Quod autem irrevocabilis hæc sit (si velit tamen hic in religione permanere) ex eo probatur, quod donationes conditionales, qualis hæc est, dependens à conditione futuræ professionis, pendente conditione sint irrevocabiles, ne spes sua alteri adimatur, si conditio postmodum impletur.

✠(o)✠

SECTIO III.

De Professione religioſa

I.

Quid ſit Profeſſio religioſa, & quomplex.

Religioſa Profeſſio generaliter dicitur, et loquendo, rectè dicitur, *Etus religioſus & ſacer, per quem honorariè ſe tradidit Deo; in religioſa vita, quoad certum modum, & ſtatutum vivendi, & quidem ſub voto paupertatis, caſtitaſ, & obedientia, idque interveniente ſua acceptatione, qui diſtam religionem nomine Dei acceptat. Si rectè vero dicitur, profeſſio eſt illa, que ſit dicto modo, per ſa tamen ſolemnia, omnino ad irrevocabiliter ex utraque parte: hæc profeſſio duplex eſſe poteſt, una, que ſit verbo, vel ſcripto, & que modo, tacita altera, que ſit in mente, & ſcriptura, unum aliquot, plures etiam actus, profeſſionem proprios, exercendo.*

§. II.

Qua forma, ſeu modo Profeſſio preſſa fieri poſſit aut debeat.

Fieri eam poſſe, non tantum regulariter ſic, aut ſcripto, ſed alijs etiam nutibus & ſignis, & traditionem perſonæ proſitenti, & ſiſſimam acceptationem religioſam.

antibus (si de jure communi loquamur) certum est, prout sumitur ex *c. porrectum 23. h. t.* & ex communibus principiis de contractibus, quibus nulla jura, quoad professionem religiosam, contraria sunt, quae enim ad professionem scripturam requirunt, requirunt hanc, non tam, ut valida sit professio, quam ut authenticè de ea constet, & probari efficaciter ea possit: ob quam causam etiam coram testibus communiter ea fieri solet, & per verba à regula, aut ab ordine praescripta, vel consueta, ita ut valida ea sit futura, etiamsi tris substantialia vota religionis in tali formula non exprimantur, cum in eo, quod exprimitur, juxta religionis talis mentem alia contineantur, quae sicuti potest sub uno expresso comprehendere alia, ita potest etiam ad valorem professionis certas quasdam requirere circumstantias, sine quibus nulla in tali religione erit professio, cum ea quae modo diximus, tantum de jure communi intelligenda sint.

Potest autem professio expressa etiam fieri per procuratorem (nisi ordinis regula contrarium statuatur) cum nullibi de jure communi reperitur excepta religiosa professio, quod minus per procuratorem fieri possit, modò procurator talis speciale mandatum habeat ad profitendum, & quidem in determinata religione, loco principalis, ad cavendas multas inconvenientias, & per se ipsam talis Procurator, principalis sui nomine professionem hanc faciat (nisi specialiter ipsi concessum esset substituere) cum in tali casu videatur electa industria personae, ac eo tempore, quo facit professionem Procurator, hujus potestas non

fuerit revocata (casu enim quo revocata fuisset hæc procuratoris potestas à principali, principalis hujus consensus non haberetur, quando sit professio, quod fieri non potest) neque gravi metu constitutio procuratoris sit extorta, cum non minus constitutio talis taliter extorta nulla esset, quam esset ipsa professio tali metu extorta.

Et quamvis etiam fieri possit expressa professio, sub conditione, tam de praesenti, & praeterito, quam de futuro, ita ut prius valida non sit professio, quam conditio evenerit, & hac eveniente valida sit futura, modò suum consensus non revocaverit, ante conditionis eventum, qui sub conditione taliter professus est, attendi tamen debet, ut conditio adjecta contraria non sit statui religioso, quem quis sub conditione profiteretur, prout in simili de matrimonio casuali constituitur, à quo ad professionem religiosam, tanquam matrimonium spirituale, ducitur paritas.

§. III.

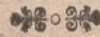
Quibus modis fieri possit professio tacita religionis?

TRes communiter modi referuntur, quibus de jure antiquo decretalium fieri poterat tacita professio. I. est, si quis sciens, & sponte habitum proprium professorum, parenter distinctum ab habitu novitiorum, suscepit, & per triduum ante annum novitiatus absolutum, post pubertatis annos acquisitos portavit, sive intra, sive extra monasterium cum licentia Praelati, & sub ejus obedientia *c. ad nostram 8. h. t. & c. Is qui, eodem in 6. tridui scilicet gestatio-*

Dddd 2

dem

nem requirente jure, si nondum annum novitiatus absolverit ad intentionem deferentis colligendam, quo scilicet animo habitum proprium professorum assumpserit. Secundus modus est, si quis anno integro, eoque continuo habitum religionis portavit, in quo nulla patens, seu manifesta distinctio est inter professorum, & novitiorum habitum, prout colligitur ex c. ex parte 22. h. 2. & c. 1. §. quod si eodem in 6. & Clement. eos qui. 2. eodem. præsumente scilicet jure tacite hanc professionem, contra quam protestatus nunquam fuit, dum habitum illum gestavit. Tertius denique modus est, si quis habitum professionis gesserit, & in eo actum professorum proprium exerceat, prout sumitur ex c. vidua 4. h. 2. si tamen fiat auctoritate, & consensu illius scientis, & patientis ea fieri) qui potest ad professionem admittere; & exercens actum talem sponte eum exerceat, ac cum proposito positivo per actum talem, quem scit de jure communi, aut ex statuto ordinis solis professis competere, & ad tacitam professionem sufficere, profitendi: & ejus denique ætatis sit, quæ requiritur ad validam professionem, annūque novitiatus compleverit prout requirit de jure novo Tridentinum, quod quamvis professiones tacitas non sustulerit, validæ tamen illæ non sunt post hoc Concilium, nisi annum novitiatus compleverit aliquis, quod de jure antiquo non requirebatur.

De conditionibus requisitis ad legitimam professionem.

Primo requiritur legitima ætas, scilicet decimus sextus expletus (juxta jure Tridentini, quod hodie obiter debet) ita ut ante hunc annum ætatum nulla professio, sive in virorum, sive in mulierum religione emissæ, sit tacita, sive expressa sit, valet, prout statuit Tridentinum sess. 25. c. 1. (de regular.) neque malitia suppleat defectum ætatis, prout in matrimonio carnali posse ex c. De illis. 9. & c. frater de spons. impub. patet, quin imò ex peculiaribus ordinum statutis major ætatem nonnunquam etas ad validam professionem requiri potest, cum Tridentinum non prohibeat majorem ætatem requiri, sed velit tantum ante decimum sextum ætatis annum expletum, professionem non fieri.

Secundo requiritur, ut spontanea liberâ voluntate sit emissæ (cap. 1. de spons. ut nulla sit professio (saltem in ecclesiastico) quæ ex coactione, metu, metu gravi, cadente in virum conjugum, injuste ad extorquendam professionem incusso, extorta fuit (merito enim magis libertas requiritur ad immutabilem statum arripiendum, & quamvis pro libertate sufficiente sit præsumptio, nulli contrarium probet, qui metum talem, aut actionem præterdit, potest tamen in monasterium v. g. probationes suas præferre, quibus probet spontaneam non fuisse professionem.

Tertio requiritur, ut acceptetur nomine religionis, expressè, vel tacite.

aliquo habente potestatem incorporandi religioni, prout colligitur ex *c. porrellum 13. & ex c. ad Apostolicam 16. h. 1.* quia professio est contractus onerosus, & reciprocus ultro citroque obligans.

Quartò requiritur, ut licet fiat professio, sui juris esse profitemem, & nulli alteri obligatione aliqua esse obstructum, ratione cujus impediatur ab emitenda, sine consensu hujus, professione, de quo requisito mox plura.

§. V.

*De illis, qui prohibentur ingredi religionem, vel in illa professionem emitte-
re, propter obligationem, qua alijs
sunt obstructi.*

Primò non possunt transire ad religionem, ac in ea profiteri, derelicto suo Episcopatu, Episcopi, si Ecclesie sint alicui alligati, & confirmati fuerunt, sine licentia Summi Pontificis, cum suæ Ecclesie non minus spirituali conjugio alligatus sit, quam qui carnali conjugio suæ uxori alligatus est, ita ut probabilis etiam invalida sit, talis sine licentia Papæ facta professio, cum Deus non videatur talem professionem, Ecclesie repugnantem, acceptare.

Secundò, si parentes in extrema, aut gravi necessitate sint constituti, non potest filius ingredi religionem, aut in ea profiteri, nisi parentibus priùs provisum sit de necessaria sustentatione, cum obligatio filij ad sustentandos parentes in tali necessitate constitutos, sit juris naturalis, contra omnem liberam devotionem obligantis: ob quam rationem etiam parentibus non licet ingredi religionem, aut in ea profiteri, nisi liberis

indigentibus priùs de sustentatione congruè consultum sit.

Tertiò non possunt ingredi religionem, aut in ea profiteri servi (proprie dicti, vel originarii, & adscriptitij) sine consensu, & licentia domini, ita ut si sine licentia domini tale quid attentaverint, repeti ab eo intra triennium poterunt, & ei, cum omnibus suis, quæ ad monasterium v. g. attulerunt, restituendi sint, fide tamen accepta, quod à domino propterea non sint puniendi; vel si per triennium repetitus à domino non sit servus talis, non possit quidem post triennium repeti amplius, etiam si professionem nondum fecerit; quæ tamen servus (proprie dictus) ad monasterium attulit, domino sunt restituenda, prout sumitur ex *can. si quis. 3. caus. 17. q. 2. junct. gloss. finali.* tum quod in tali casu ob favorem religionis, in ingressum sui servi videatur consentire dominus, tum quod lucra talis servi domino competant.

Quartò admitti non debent ad religionem, aut professionem, qui debitis ex justitia obligati sunt, antequam sua debita dissolverint, vel ad illorum solutionem legitime caverint; si tamen alterutrum præstare possint, aut spes probabilis sit, quod intra paucos annos præstare hæc possint, si in seculo maneat, ut ne scilicet aut creditoribus injuria fiat, aut si spes probabilis non sit, quod intra paucos annos præstare hæc possint, si in seculo manserint, à via perfectionis arripienda illi frustra impediuntur.

Quintò non possunt spectato jure communi ad religionem ingredi, aut in ea profiteri, qui ad publica ratiocinia ob-

D d d 3

ligan-

ligantur, donec rationes reddiderint; qui sunt excommunicati, qui simoniace profitentur, qui verbis, vel alio impedimento contra substantiam ordinis impediuntur.

§. VI.

*Ad quos spectet potestas admit-
tendi novitios ad professionem.*

Spectato jure communi Abbatem, seu Prælatum religionis immediatum, & mediatum etiam superiorem, Generalem v. g. aut Episcopum in ordinibus non exemptis, Abbatissas in monasterijs monialium, & simul ad conventum illius loci, pertinet admissio talis, ita ut non tantum consilium capituli ad validam receptionem requiratur, sed consensus etiam saltem majoris partis (nisi peculiaris ordinis statuta, aut recepta consuetudo aliud jubeat) prout colligitur etiam ex *c. ea, que. 6. de his que sunt à Prælato*, quia agitur in tali casu de re, capituli bonum, vel præjudicium concernente; in eo casu tamen, quo ad Prælatum, & Capitulum simul talis admissio pertinet, potest, vacante sede, solum Capitulum ad professionem admittere, prout statuitur in *c. fin. h. t. in 6.* non autem, si ad solum Prælatum admissio pertinet.

§. VII.

De effectibus valida professionis.

Valida professionis primus effectus est, quod dirimat matrimonium post contrahendum, & etiam antea contractum, nondum tamen consummatum, de quo infra.

Secundus effectus est, quod non nisi quam divortium inter conjuges copulata cohabitationem, & thorum, petiti possit, si vel ingredi religionem uterque velit, vel altero ingrediente, alter totum continentie facere velit, prout colligitur ex *c. veniens 9. h. t. & plura infra dicitur.*

Tertius effectus est, quod per professionem in religione quacunque approbata factam, tollitur prius votum simplex ingrediendi certam religionem, & in ea profitendi. *c. qui post 5. h. t. in 1.* quia minus vinculum, votum scilicet simplex de ingrediendo religionem certam, tollitur per fortius vinculum hęc proveniens per professionem scilicet in religione approbata factam, sicut simplex venditio, per alteram, cuius rei venditæ annexa est, tollitur, & licet sponsalia de futuro dissolvantur per sponsalia de presenti: peccat tamen talis sine rationabili causa votum suum de profitendo v. g. in strictiore religione non servavit, profitendo in religione laxiore.

Quartus effectus est, quod per professionem religiosam tollatur patria potestas non quidem in damnum, sed consilium religiosi, cum hic per professionem tradat religioni, in cuius potestatem transit) tollantur omnia vota, & juramenta prius edita *c. 4. de voto.* tollantur in regularibus, ex defectu natalium, non quidem in ordine ad Prælatus, aut beneficia curata, sed in ordine ad sacros ordines suscipiendos; tollatur masculi seu inhabilitas ad actus quorundam civilis &c.

§. VIII.

De indissolubilitate professionis religiosa.

Indissolubile esse professionem religiosam tam ex parte profitentis, quam ex parte religionis, in qua quis proficitur, ex dictis jam patet, ita ut nec solâ voluntate profitentis, nec ex sola dispositione religionis, nec ex mutuo consensu tam profitentis, quam religionis dissolvi possit quoad vinculum; potest tamen Pontifex per legitimam dispensationem relaxare vinculum professionis, ut postea religiosus amplius non sit, nec ullis votis ligatus, qui prius per professionem religiosam ligatus votis fuerat, ob universatissimam concessam potestatem ex DEI nomine solvendi omnia, quæ per publicam potestatem à Christo solvi prohibita non sunt; sicuti non est prohibita absolute professionis religiosæ relaxatio; neque tamen per promotionem religiosi ad Episcopatum auctoritate Pontificis factam, vinculum religiosæ professionis dissolvitur, quia status hi inter se non repugnant quoad substantialia, sed potius se mutuo juvant, ita tamen, ut talis religiosus ad Episcopatum assumptus, ex voto obedientiæ jam Summo Pontifici specialiter obligatus sit, tamquam supremo sui etiam ordinis capiti; & ex voto paupertatis jam non monasterio, ex quo exemptus est, sed suæ Ecclesiæ acquirat; & quamvis à regularum sui ordinis observatione solutus sit talis Episcopus, dignitatem tamen Episcopalem non dedecet, sui ordinis observationes servare, in quantum sine præiudicio fieri potest.

§. IX.

An is, qui invalidè professus est, teneatur ratificare professionem; & qua requirantur ad ratificationem professionis invalidæ?

Qui invalidè professus est, impedimentum tamen irritans professionem in foro externo probare non potest, non tenetur ratificare invalidè à se factam professionem, sive bonâ, sive malâ fide invalidè sit professus, ob arduitatem scilicet status religiosi, qui spontaneum plene, ac liberum consensum requirit: ob præsumptionem tamen spontanei consensûs, si impedimentum irritans probari non possit, cogi poterit in foro externo ad observationem professionis talis.

Quod si tamen ratificare velit, invalidam suam professionem, requiritur primò, ut ratificans sciat professionem à se factam irritam fuisse (quia incogniti nulla est voluntas) nisi expressè apud se statuat, quod professionem suam, si invalida fuisset ab initio, hinc & nunc validare velit. Secundò requiritur novus consensus tacitus vel expressus, per quem professio invalidè emissâ ratificetur, cum sit nova professio. Tertio requiritur, nova etiam acceptatio Prælati regularis, concilij nullitatis prioris professionis, cum enim professio sit contractus mutuus, & reciprocus, tam religionem, quam profitentem obligans, consequenter, sicuti requiritur nova traditio ex parte profitentis, ita etiam nova requiritur admissio, ex parte religionis: quæ sententia, quamvis tutior, & probabilior sit, non tamen deest contrariè etiam

etiam

etiam sententia, quæ hanc novam
acceptationem non requirit, sua proba-
bilitas fundata in c. significatum 11. b. 2.
Et in c. 1. eodem in 6.

§. X.

*De jure seu facultate reclamandi
adversus professionem invalidam.*

Quod regulares, & quidem omnes,
tam mares, quam fœminæ, etiam
militarium ordinum, reclamare pos-
sunt contra nullitatem suæ professionis,
ex Tridentino sessi. 25. de regularibus
cap. 19. patet, & ex plenaria libertate
ad professionem requisitâ probatur, ita
tamen, ut juxta Tridentini decretum,
loco cit. relatum, certæ conditiones
requirantur, ad legitimam reclamatio-
nem; primò scilicet, ut ante reclamatio-
nem habitum non deponat, qui recla-
mare vult contra professionem suam in-
validam; neque cum habitu discedat,
sine licentia suorum superiorum, nisi iusta
causa alterutrum suadeat, tanquam ne-
cessarium ad reclamandum, aut habitus
ad tempus aliquod dimissus, iterum ante
reclamationem fuisset assumptus. 2. re-
quiritur, ut coram suo superiore (im-
mediato scilicet Prælo regulari, qui
professionem ejus admittit, vel coram ejus
successore) & Ordinario (Episcopo
scilicet diocesis illius, in qua situm est
monasterium reclamantis) aut Vicario
Generali, vel Capitulo cathedrali, (in
casu vacantis sedis) causas nullitatis suæ
professionis deducat. 3. requiritur, ut
reclamatio talis fiat intra quinquennium,
à die professionis numerandam, nisi iusta
ignorantia nullitatis, aut aliud impedi-
mentum à reclamando rationabiliter im-

pediens, quinquennium hoc non
à tempore professionis factæ, sed
per se quidem fieri deberet, quia
tempore cessantis ignorantie, aut im-
pedimenti, inchoari juberet, per
probabilior sententia docet, si tamen
hanc ignorantiam, aut impedimentum
prius intervenisse, neque suam
professionem se ratificasse, probet, vel
quinquennium à die professionis
suum reclamans. Causæ autem, ob quas
reclamari potest dicto modo de profes-
sione nulla, sunt plerumque, quæ
amentia, aut ex rationis defectu pro-
fessus sit aliquis; quod fuerit probatum
ante legitimam ætatem, ante annos
noviatis absolutum; quod motu gravi
injustè incusso ad extorquendam profes-
sionem, vel per vim fuerit coactus pro-
fiteri; quod in monasterio directi facta
fuerit professus, vel non coram legitimo
superiore &c.

SECTIO IV.

*De facultate transcendendi
una religione ad aliam.*

§. I.

*An possit professus seu religiosus
transire ab una religione ad aliam.
Quæ conditiones requirantur ad huius-
modi transitum ad aliam reli-
gionem?*

Temerè non potest religiosus à mo-
nasterio, in quo professus est, ad
aliud transire, sive ejusdem, sive alterius
ordinis sit, sive laxioris, sive æqualis, sive
strictioris ordinis sit, prout statutum est in
c. 1. de

c. Ioannes s. b. t. ne per talem transitum, aut injuria fiat priori monasterio, quod jus in suum professum acquisivit, aut voto suo contraverit talis religiosus, si propria auctoritate commutet professionem suam primam in aliam. Dicitur autem transire, qui transit, aut sola levitate, vel inordinata animi passione ductus, vel qui transit non petita superioris legitimi licentia, & hac non obtenta (in casibus scilicet, in quibus jura requirunt licentiam obtentam) prout habetur etiam in *c. non est 7. h. t.* contra quos temerè sæpius sub prætextu strictioris ordinis, transeuntes, privilegio, etiam Apostolico munitæ sunt religiones aliquæ, uti habetur in *c. Licet 18. h. t.*

Si tamen conditiones à jure requisitæ observentur, licitum est omnibus religiosis, tam viris, quam foeminis ab una religione ad aliam strictiorem transire, prout habetur in *c. Licet 18. h. t.* (ne spiritui sancto ad meliorem perfectionem impellenti, videatur remora posita, quin imò toti etiam communitati religiosæ transitum talem licere, patet ex *c. 3. §. ceterum de stat. monach.* & probabiliter sine licentia Episcopi. Conditiones autem ad talem transitum licitum requisitæ sunt 1. ut fiat transitus ad strictiorem religionem; strictioris religionis nomine hic non intelligendo eam, quæ in se, & absolute perfectior est, cujusmodi perfectio ex fine desumitur, & proportionem mediæ ad finem, sed eam intelligendo, quæ majorem austeritatem, seu rigidiorem regulam habet, præsertim circa silentium, & solitudinem &c. non tam juxta primævum suum institutum, sed juxta modernum vivendi mo-

dum, per varias constitutiones, consuetudines, privilegia, vel abusus etiam introductum. Secunda conditio est ad legitimum transitum, ut non fiat hic temerè, & ex inordinata passione tantum, sed ex pura intentione, & sincero Zelo majoris perfectionis obtinendæ; neque fiat transitus talis, cum notabili detrimento monasterij, in quo professus fuit, prout in *c. licet* decernit Pontifex: ad quæ discernenda tertia conditio est, ut licentia transeundi ad strictiorem religionem à Prælato suæ professionis, prius sit petita, cum debita humilitate, & puritate, ut ait Pontifex, ne bonum obedientiæ contemnere videatur, & ut Zelus illius, ac puritas intentionis examinetur: & hinc quamvis etiam non obtenta à superiore licentia transitus talis religioso concedatur (ad strictiorem scilicet, non tamen ad parem vel laxiorem; ad quem transitum non sufficit petita licentia, sed requiritur obtenta) si justo Zelo ad transeundum hic moveatur, superior verò sine justa causa licentiam denegat; non tamen potest religiosus petita licentia, aut post negatam licentiam statim transire, sed debet legitimo tempore expectare, dum motivum transeundi videatur examinatum, & appareat sine justa causa, ac indiscretè negatam esse transeundi licentiam, ita ut si dubium sit, ex qua causa à superiore negetur licentia, vel ipse de causa justa negationis interrogari ulterius debeat, vel superior illius adiri ad impetrandam licentiam, vel cogi superior, ut causam suæ negationis proferat: neque tamen transeundi hæc licentia facillè concedatur, nisi prius religio petita velit talem transitum

E e e e

r u m

Cempnd, Pirhing

rum recipere (ne detur vagandi occasio) & hic habeat literas dimissorias à suo superiore, ut appareat, motivum illius fuisse examinatum.

§. II.

Quinam superior in specie licentiam dare possit transeundi ad aliam religionem?

Non tantum immediatus, sed etiam mediatius superior ordinis, aut monasterii, Provincialis v. g. Generalis &c. licentiam hanc ad strictiorem ordinem transeundi, per se dare potest, cum non tantum immediatus, sed mediatius etiam verus religiosi talis sit superior, à quo licentiam petendam præscribit *cir. c. licet*: & sicuti licentia Episcopi, casu quo exemptum etiam monasterium non esset, ad transitum hunc non requiritur, ita nec requiritur consensus Capituli, cum nihil de alterutro requisito innuat *statutum capitulum*. Monialibus tamen, si dicto modo transire velint, præter Abbatisz suæ v. g. licentiam peritam necessarium etiam est petere eam à Prælato regulari, cui subsunt, & ab Ordinario loci (saltem si non exemptæ sint) cum judicare de causa transitus v. g. res gravis sit, mulieribus non concessa, prout in quibusdam ordinibus ex peculiari-bus ordinum talium statutis, ob rei gravitatem, hæc dandi licentiam potestas reservata est Provinciali vel Generali.

Licentiam verò ad laxiorem, aut paris rigoris ordinem transeundi solus Papa concedere potest, si nulla iusta causa transeundi habeatur (saltem pro foro externo) ex iusta tamen causa in-

firmitatis v. g. aut gravium inimicorum &c. cum sit non tam commutatio in melius, sed quasi alienatio aliquæ, potest quidem concedere transeundi licentiam nonnunquam etiam immediate superiori, cum consensu tamen Capituli si quasi Episcopalem jurisdictionem habeat, & immediate Papæ subiectus non tamen, si alij superiori regulari Provinciali v. g. Generali &c. subiectus sit, cum in tali casu licentia danda non tam immediato Prælato conveniat v. g. Guardiano &c. sed illi qui in ordine, aut Provinciæ præest, cui in professione suam religiosam tractandam competat, ita tamen, ut in ordinibus non exemptis, Episcopus etiam cum consensu Abbatis seu Prælati non exempti, & Capituli transitum talem concedere possit.

§. III.

An & quatenus permittum sit, et prohibendum ex certis religionibus transire ad alias.

Canonicum regularem transitum ad ordinem Monachorum, eodem modo in monasterio, ad quod transitus strictior sit observantia *ex c. Sicut in d. c. patet*, & quamvis de iure antiquo decretorum *causa*, 19. q. 3. hoc non liceat, ob specialem pro illo temporis gentem rationem, quo tempore monachi sacerdotes non fuerunt, fuerunt autem Canonici, ne ad inferiora descenderetur, quia tamen hæc ratio nihil urget, concessa est hodie hæc transeundi licentia (saltem de iure communi, & servatis regulari-

§. IV.

Quanam jure canonico interdicta sunt religiosis transeuntibus, etiam licet, ad alias religiones?

conditionibus) neque tamen Monachis ad Canonicos transire licet, prout colligitur ex *tit. c. sanè, & ex tit. c. licet*, cum Monachorum ordo strictior in jure habeatur, quam ordo canonicorum *c. quod Dei §. de statu monach.* nisi laxius in tali Monachorum Monasterio viveretur, quam in ordine Canonicorum regularium.

Ad ordinem tamen mendicantium transire non licet mendicantibus (excepto Carthusianorum ordine) sub pretextu cujuscunque licentiae, aut indulgentiae Apostolice (nisi specialis à Papa alicui licentia concessa fuisset) *juxta extravag. viam h. t. inter communes*, ubi sub pena excommunicationis transitus hic, & receptio, ac nullitate professionis, in posteriore ordine factae, prohibetur, ob bonum scilicet publicum, & conservationem ordinum mendicantium (videtur tamen pluribus in locis non esse usu recepta hæc extravagans) potest tamen de jure communi, ex uno ordine mendicantium ad alium mendicantem ordinem strictiorem, servatâ formâ, à jure præscriptâ, transitus fieri, cum hic transitus nullibi à jure prohibitus sit.

Assumptus tamen ad Clericatum, seu ad chorum deputatus, in monasterio aliquo, potest quidem de jure communi ad statum fratrum Laicorum transire, ob ingens desiderium v.g. vitæ humilioris, Clerico tamen religioso, in factis jam constituto, talis translatio non faciliè concedenda est; ob statum, quem jam obinet, dignitatem & reverentiam.

Quò libentius in sua, quâ vocati sunt vocatione, permaneant professi mendicantes, & ut discordiarum, ac schismatum productiva ambitio reprimatur, prohibet Pontifex in *Clement. ut professores* l. h. t. si ad non mendicantes, etiam auctoritate Apostolica, hi transiverint, ut ne ad prioratus, administrationes, aut quæcunque officia (Sacrificæ v. g. Oeconomi, Cellarij, Syndici &c. etiam ut Vicarij, aut ad quodcunque regimen, vel curam animarum; tam intra, quam extra illam religionem exercenda, promoveantur illi, qui taliter transiverunt, neque vocem in Capitulo (Generali, vel Provinciali) habeant, quamvis administrationem aliquam, aut regimen in ordine, ad quem transiverunt, obtineant, aut locum; non quidem ad punitionem, sed ad alios ordinis tractatus, & Trid. vult. *sess. 14. capite 11.* ut omnes religiosi in claustris ordinis, ad quem sunt translati, sub obedientia suorum superiorum perpetuè vivant, & ad quævis beneficia secularia, etiam curata, sint omnino incapaces.

✠(o)✠

§. V.

Alia questiones circa translationem Religiosorum ab uno ordine, ad alium resolvuntur.

Qui legitime ab uno ordine ad alium transferatur, ut sic Prælati illius, debet de novo in hoc professione emittere, & finito suæ Prælatuæ tempore, manebit ordinis illius, ad quem translatus est, religiosus; per translationem enim talem perdit omnia jura prioris ordinis, aut monasterii: neque obligatur ad vota specialia in priori religione emissæ, aut ad abstinentias & rigorem illius regulæ.

Bona verò temporalia licite transeuntis (si utraque religio bonorum talium in communi capax est) quæ priori monasterio v. g. acquisita jam fuerunt, ratione hujus sui pro illo tempore professi, manent quidem, quoad proprietatem, & usum fructum priori huic monasterio; quæ verò post transitum talem licitum, & validam in altero monasterio vel ordine professionem, ratione taliter professi acquiruntur, acquiruntur posteriori monasterio, vel ordini; professus enim suo monasterio acquirunt, in quo vivit, quoad se & sua, Deo dedicatus. Si verò à monasterio bonorum in communi capaci, ad ordinem incapacem transeat, aut ab ordine incapaci ad capacem, tum bona absolute acquisita, aut acquirenda, vel monasterio priori capaci, aut in casu incapacitatis, hæredibus ab intestato v. g. manent.

SECTIO V.

De Religiosis fugitivis, apostatis, & ejectis.

§. I.

In quo differunt religiosi fugitivi, apostata, & ejecti; & an revocentur illos querere, & revocare?

Religiosi fugitivi proprie dicuntur, qui à monasterio, vel ordine recedunt, sine Superiorum licentia, sine habitu retineant, sive exant, ut sint extra potestatem, & obedientiam, & ad tempus libere vagentur, cum tamen tamen ad religionem, vel monasterium redeundi, Apostata verò, proprie, & rigide loquendo, sunt, quibus ordine recedunt, animo excutiendi iugiter religiosum in perpetuum, & omnino deserendi institutum. Ejecti denique religiosi dicuntur illi, qui ob culpam suam ex religione exire compelluntur, & quamvis *Trid. sess. 25. cap. 4. De regulis* inter fugitivos etiam enumeret, qui sub prætextu ad suos mediatos Superiores accedendi sine suorum immutatione Superiorum licentia, à suis conventibus recedunt, nisi ab illis vocati fuerint, & puniendus etiam ab ordinariis locorum dicatur, tanquam desertor sui inferioris, intelligi tamen debet hoc decretum, nisi iniquè à suis immediatis Superioribus tractentur, & aliud remedium ad Superiores suos mediatos non habeant.

Circa hos fugitivos, apostatas, & ejectos in singulos annos à suis Prælati

regularibus requirendos, revocandos, & cogendos, ut ad monasterium redeant, multa statuuntur *in c. ult. h. t.* quia tamen hæc constitutio contrariâ consuetudine fermè abrogata est & ordine religiosi circa ejuscemodi fugitivos, apostatas, & ejectos suarum potius regularium, & constitutionum, ac statutorum tenorem observant, nulla videtur illius explicandæ ulterior necessitas.

§. II.

An religio habeat potestatem ejiciendi subditos regulares, & ob quas causas, & an religiosus ejectus nihilominus obligetur ad vota religionis, aliasque observationes regulares?

Quod possint ordines religiosi, suos subditos, etiam professos, expellere à religione, ex causa justa, & gravi, praxis religiosorum ordinum docet, & multa Summorum Pontificum privilegia religionibus hoc concedentia probant. Retecandæ enim carnes putridas esse, ut ne inficiantur bonæ, ratio naturalis etiam docet. Convenit autem hæc ejiciendi potestas ordinum Superioribus; cum consensu sæpe majoris partis capituli, juxta propria tamen variorum ordinum statuta, & privilegia. Causæ verò justæ talis ejektionis faciendæ, sunt de jure comuni, primò si notoriè sit in gravi crimine incorrigibilis professus. Secundò, si committat crimen infame, propter quod sine ordinis detrimento servari in ordine non potest. Tertio, si reticuit impedimentum, vel defectum valde gravem in receptione ad ordinem. Farentur tamen AA. in ejektionem talium professorum

valde cautos debere esse religiosos ordines, neque facile ad eam deveniendum, nisi post alias legitimas, etiam incarcerationis pœnas, accedat incorrigibilitas, aut valde grave religionis præjudicium: & hinc sacra Congregatio Concilii statuit, ut imposterum ex religionibus nullus ejiciatur professus, nisi sit verè incorrigibilis; qualis non censetur, nisi unius etiam anni spatio in jejunio, & pœnitentiâ probeur in carceribus.

Ejectus tamen per justam sententiam definitivam in perpetuum, ad vota quidem substantialia religionis adhuc obligatur, cum maneat etiam post ejektionem verus religiosus, & Prælato regulari non sit data licentia à votis regularis professionis eum solvendi, ad alias tamen regulæ observationes, jejunia v. g. abstinentiâ à carnibus, vigilia ordinis, &c. non obligatur amplius (nisi denuò ad ordinem recipiatur) cum hæc observantiæ non comitentur professionem trium substantialium votorum, sed regularem tantum statum, sub regula ordinis constitutum, à qua per ejektionem liberatur, non quidem quasi ex delicto suo commodum sentiret, sed quia principali cadente, statu scilicet regulari, cadit etiam accessorium, regulæ scilicet observatio, & taliter ejecto nimia difficultas oriretur, sine ullo ab ordine solatio, &c.

§* * §

Ecce 3

§. III.

§. III.

An professus eiectus per sententiam in perpetuum teneatur redire ad religionem suam, vel ingredi aliam, & ad hoc compelli possit?

Qui ob crimen eiectus est, obligatus quidem est in conscientia, ut se corrigat, & correctus iterum petat in ordinem suscipi, & ad redeundum à suis superioribus cogi potest, prout colligitur ex c. ult. h. t. ubi excommunicati posse dicitur eum, qui eiectus redire non vult, & probatur ex obligatione votorum substantialium religionis, à qua non deobligatur. Quod si tamen emendatus, & reditum sincerè desiderans,

ac petens à sua religione non accipiatur, non tenetur aliam ingredi, potest in sæculo permanere, vel ad laxiorem religionem transire (tamen per ipsum non fiet, quò minus suam religionem revertatur, & quatenus nulla illius culpa est, in sæculo maneat, vel ad laxiorem religionem transeat) nisi sub ea conditione eiectus sit, ut ad aliam religionem transeat, & hanc conditionem implerè tãstet; quo in casu ad hanc religionem ingrediendam compelli etiam potest suo superiore, à quo sub hac conditione, ab illo acceptatâ, eiectus fuerit.

TITULUS XXXII.

DE CONVERSIONE CONIUGATORUM

§. I.

Qua conditiones requirantur, ut conjux post matrimonium consummatum licitè possit religionem ingredi.

Non negatur quidem conjugibus in matrimonio constitutis converti ad religionem, & eam ingredi, ut licitè tamen hæc conversio fiat, certæ quædam de jure communi conditiones requiruntur: & quidem post consummatum matrimonium, ut conjux possit licitè in religione profiteri, debet habere ad hoc licentiam ab altera parte; &

debet hæc, si senex sit, & etiam si continentie periculum, juxta Episcopi iudicium, in sæculo permanente continentie votum facere, vel non facere, sit, aut sit incontinentie periculum, & ipsa in religione aliqua proficiat, prout statuitur c. Præterea i. c. de c. uxoris 8. c. ad Apostolicam significavit 18. h. t. cum mutatio status debeat velut una carnis pars, si senex illa pars sit, quæ in sacramento continet, & absit incontinentie periculum, & licet incontinentie obligari, ita tamen si ante professionem ex novitatu, v. g. ad sæculum redeat, ad unam